

paa at skabe en helt ny disciplin — *International Relations* kaldet, da angelsachsiske forskere har været ledende i dette arbejde — hvis bestanddele navnlig skulde være historie, økonomi, folkeret, menneskegeografi og det i Danmark ikke docerede specielle fag statsvidenskab («Political Science»). Den nærmere definition af den nye disciplins eller forskningsgrens indhold har givet anledning til mange diskussioner blandt dens udøvere, ikke mindst paa en række studiekonferencer arrangeret af »Det internationale Institut for aandeligt Samarbejde«, hvor netop spørgsmaalet om universitetsundervisning i »International Relations« har spillet en fremtrædende rolle. Der er nu almindelig enighed om, at studiet af »International Relations« maa behandle »the formation and status, action and inter-action of human groups, and the position and behaviour of individuals, in so far as they affect the relations between different nation-states in the contemporary world«. Denne definition finder jeg i en bog om *International Studies in Modern Education* skrevet af den nyligt afdøde unge professor ved London School of Economics and Political Science S. H. Bailey (Oxford University Press 1938). Den giver en overmaade indgaaende beskrivelse af den oplysning og undervisning, der i en række lande — ogsaa Danmark — paa alle skoletrin og under alle former gives om internationale problemer. Herunder behandles ogsaa den specialiserede videnskabelige forskning, dens problemer og økonomiske og tekniske hjælpemidler. Bailey's bog, som indeholder udmærkede bibliografiske henvisninger til den meget spredte litteratur paa dette omraade, er nyttig som haandbog og oversigtsværk.

F. W. W.

Samtidig med verdensudstillingen i 1937 afholdtes i Paris en »conférence internationale des sciences sociales« til drøftelse af problemer vedrørende forskning og undervisning paa dette felt. Som en slags introduktion til denne kongres udgav »Le Centre d'Études de Politique étrangère« i Paris, der koordinerer en række franske socialvidenskabelige forskningsinstitutters arbejde med internationale problemer, et bind ræsonnerende og beskrivende oversigtsartikler under titlen *Les sciences sociales en France* (Paris 1937). Man finder her en række interessante essays om de forskellige franske videnskabers nuværende stadi og øjeblikkelige problemer, deriblandt en afhandling om »Historien« skrevet af den unge specialist i baltisk historie, underbibliotekar ved École Normale Supérieure, Jean Meuvret, under raad og vejledning af den kendte økonomiske historiker Henri Hauser

og den fremragende kender af verdenskrigens forhistorie, Pierre Renouvin, begge professorer ved Sorbonnen. Desværre er Meuvrets afhandling baade i omfang og af indhold en af samlingsværkets mindre betydende. Man læser dog med opmærksomhed hans analyse af samspillet mellem den historiske og den sociologiske videnskab i Frankrig. I dette møde mellem de to discipliner har historien faaet øget sans for milieuet, de kollektive kræfters, de økonomiske og sociale forholds betydning for forstaaelsen af individet og den enkelte begivenhed eller handling. Sociologerne paa deres side har af historikernes stærke betoning af det kronologiske, det tids- og stedsbestemte, lært større forsigtighed med at bruge et uensartet materiale hentet fra alle udviklingstrin, aarhundreder og verdensdele som grundlag for deres hypoteser. — Foruden Meuvrets afhandling kan historikeren med udbytte stifte bekendtskab med afhandlingerne om sociologi, etnologi, religionsvidenskab, folkløse, »relations internationales«, kunsthistorie, og ikke mindst Sorbonne-professoren A. Demangeon's indholdsrige og klare lille redegørelse for menneskegeografiens indhold og formaal.

F. W. W.
